

לקוטי תורה • פרשת במדבר • מאמר 7

ביאור הדברים ע"פ והיה מספר בני ישראל כו'

ביאור המילים "והיה מספר בני ישראל"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/7](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/7)

1 ביאור הדברים ע"פ והיה מספר בני ישראל כו'. הנה להבין שרש ענין פלג אלקים כו'.

ביאור הדברים על הפסוק "והיה מספר בני ישראל" וכו'. וכעת, כדי להבין את שורש עניין "פלג אלקים" וכו':

הנה בתיבת אלקים יש אותיות מי אלה כידוע וכמ"ש בזהר בתחלתו ע"פ מי ברא אלה כו',

והנה, במילה אלקים יש האותיות מי ואלה, כידוע, וכמו שכתוב בזהר בתחילתו על הפסוק "מי ברא אלה" וכו'.

והנה מי הוא בחי' נסתר מאחר דקיימא לשאלה מי הוא מפני שלא נודע ונגלה למטה כו'

והנה, מי היא בחינת הנסתר, שהרי היא עומדת כשאלה: "מי הוא?", משום שאינה ידועה ומתגלה למטה וכו';

ואלה הוא בחי' נגלה שהרי אינו אומר אלה אלא על דבר הנגלה ונראית לעין כל שיתכן שיאמר עליו אלה לנכח כו'.

ואלה היא בחינת הגלוי, שהרי אומרים "אלה" רק על דבר גלוי ונראה לעיני כול, כך שאפשר לומר עליו "אלה" לנוכח וכו'.

2 וא"כ ב' תיבות הללו הם ב' ענינים הפכיים שזה נסתר וזה נגלה. ושרש הענין הוא למעלה הן

אם כן, שתי המילים הללו מבטאות שני ענינים הפוכים: זו נסתר וזו גלוי. ושרש הענין הוא למעלה, שם הם

הנה ב' העולמות עלמא דאתכסא שנק' מ"י ועלמא דאתגליא שנק' אלה כו', ודרך כלל הנה אותיות י"ה דשם הוי"ה הן חו"ב [חכמה ובינה] שנק' נסתרות ואותיות ו"ה הן המדות והדבור שנקראו נגלות.

שני העולמות: העולם הנסתר, הנקרא עלמא דאתכסא, שנקרא מ', והעולם הגלוי, הנקרא עלמא דאתגליא, שנקרא אלה וכו'. ובכללות, האותיות י"ה של שם הוי"ה הן חכמה ובינה, הנקראות "הנסתרות", והאותיות ו"ה הן המדות והדיבור, הנקראים "הנגלות".

והנה הבינה מתלבשת בז"א שהוא המדות ויש בחינת חסדים המכוסים ביסוד הבינה ויש בחי' חסדים המגולים (כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שכ"ה ושער האונאה)

והנה בינה מתלבשת בז"א, שהוא המדות; ויש בחינת חסדים מכוסים ביסוד של בינה, ויש בחינת חסדים מגולים (כמו שכתוב בעץ חיים, שער כ"ה, ובשער האונאה).

וזהו ענין פלג אלקים דהיינו שנחלקו אותיות אלה המורים על הגילוי שהם החסדים המגולים מאותיות מי המורים על החסדים המכוסים.

וזהו ענין "פלג אלקים": האותיות אלה, המורות על גילוי, כלומר על החסדים המגולים, נפרדו מן האותיות מי, המורות על החסדים המכוסים.

והוא כדי להיות גילויי החסדים המגולים. שע"ז נאמר מי ברא אלה וענין בחי' זו בנפש היינו התגלות המוחין שהם דחילו ורחימו שכליים.

וזה כדי שיהיה גילוי של החסדים המגולים; ועל כך נאמר "מי ברא אלה". ובנפש, בחינה זו היא גילוי המוחין, כלומר יראה ואהבה שכליות.

משא"כ כשאותיות אלה הם בצירוף בתיבה אחת עם אותיות מי והוא בחינת שם אלקים הרי אז גם אותיות דאלה עדיין הם בבחי' הסתר והעלם כמו אותיות מי ומה גם שקדמו אותיות אלה לאותיות מי בתיבת אלקים.

אבל לא כך כאשר האותיות אלה מצטרפות למילה אחת עם האותיות מי, והיא בחינת שם אלקים: אז גם האותיות של אלה עדיין נתונות בהסתר ובהעלם, כמו האותיות מי; וביתר שאת, שהרי האותיות אלה קודמות לאותיות מי במילה אלקים.

והיינו כאשר כל הה"ח [הה' חסדים] הן סתומים ומכוסים עדיין ביסוד אימא. (ועיין מזה בע"ח [בעץ חיים] שער האונאה פ"ג [פרק ג'] ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] פי' לך לך במצות מילה).

כלומר, כאשר כל חמשת החסדים עדיין סתומים ומכוסים בתוך יסוד אמא. (ועיין בעניין זה בעץ חיים, שער האונאה, פרק ג', ובלקוטי תורה של האריז"ל, פרשת לך לך, בעניין מצוות מילה).

וענין בחי' זו בנפש היינו מ"ש בבינונים פט"ז אם אין יד שכלו ורוח בינתו משגת להוליד אהבת ה' בהתגלות לכו כו' רק האהבה מסותרת במוחו ותעלומות לכו כו' יעו"ש [יעויין שם] באריכות.

ובנפש, בחינה זו היא מה שכתוב בבינונים, פרק ט"ז: "אם אין יד שכלו ורוח בינתו משגת להוליד אהבת ה' בהתגלות לכו" וכו', "רק האהבה מסותרת במוחו ותעלומות לכו" וכו'; עיינו שם באריכות.

אך כאשר נמשכים ב' חסדים וב"ש להאיר בבחי' גילוי בז"א נקי פלג אלקים שנפלגו ונחלקו אותיות אלה שהם בחי' גילוי מב"ח [מ' ב' חסדים] המכוסים שהם בחי' מי

אך כאשר שני חסדים ושני שלישים נמשכים להאיר בז"א בדרך של גילוי, הדבר נקרא "פלג אלקים": אותיות אלה, שהן בחינת גילוי, נפרדות ונחלקות משני החסדים המכוסים, שהם בחינת מי;

ואזי דייקא הוא מלא מים שהחסדים נמשלו למים והם יורדים מגבוה לנמוך (וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שכ"ה הנ"ל). ומ"מ שרש הגילוי דאלה נמשך מהעלם דמי.

ואז דווקא הוא "מלא מים", שכן החסדים נמשלו למים והם יורדים ממקום גבוה למקום נמוך (כמו שכתוב בעץ חיים, שער 25, שהוזכר לעיל). ואף על פי כן, שורש הגילוי של אלה נמשך מן ההעלם של מי.

וזהו מי ברא אלה והיינו שע"י ההתכוננות בשכלו ועומק תבונתו נולד ונמשך הדחילו ורחימו בהתגלות לכו.

וזהו "מי ברא אלה": כלומר, באמצעות התכוננות בשכלו ובעומק הבנתו נולדות ונמשכות היראה והאהבה, והן מתגלות לכו.

ועיין בע"ח [בעץ חיים] ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] שם דלפעמים מתגלה גם שליש העליון דחסד המכוסה ואף כל הה"ח [הה' חסדים] כו'

ועיינו בעץ חיים ובליקוטי תורה של האריז"ל שם, שלפעמים מתגלה גם השליש העליון של החסד המכוסה, ואף כל חמשת החסדים וכו'.

וע' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' וירא (בדף צ"ח ע"ב) גבי כיון דאתגזר אתגלי כולא כו'.

ועיינו בפירוש הרמ"ז לזוהר, פרשת וירא (בדף 98b), על "כיון דאתגזר אתגלי כולא" וכו'.

[ואפשר שזהו ענין מי גילה לבני רז זה פי מי היינו בינה גילה לבני נוי"ה [נצח והוד] רז זה היינו החסדים המכוסים ביסוד אימא שנק' רז לפי

[ואפשר שזהו פירוש "מי גילה לבני רז זה": מי, כלומר בינה, "גילה לבני" — נצח והוד — "רז זה", כלומר החסדים המכוסים בתוך יסוד דאמא, הנקראים "רז" משום

שהם מכוסים ומי גילה לבני רז זה היינו יציאתם מההעלם אל הגילוי, ועמ"ש מזה בד"ה בשעה שהקדימו נעשה לנשמע כו'

שהם מכוסים; ו"מי גילה לבני רז זה" פירושו שהם יוצאים מן ההעלם אל הגילוי. ועיינו במה שנכתב על כך במאמר המתחיל "בשעה שהקדימו נעשה לנשמע" וכו',

דפי' רז זה היינו גילוי האהבה המוסתרת שיש בכל נפש מישראל כו' ושם נתבאר דפי' רז זה היינו יסוד דאבא] (ועמ"ש בד"ה ואהיה אצלו אמון בפ"י וימנך מקרב חיקך כלה):

ושם מבואר שפירוש "רז זה" הוא גילוי האהבה הנסתרת המצויה בכל נפש מישראל וכו', ושם מבואר שפירוש "רז זה" הוא יסוד דאבא. [ועיינו במאמר המתחיל "ואהיה אצלו אמון", בפירוש "וימנך מקרב חיקך כלה"):

3

ב ופי' פקדת ארץ ותשוקקה שע"י המצות שהם בחי' מים נולדה גילוי האהבה בהארץ שהיא כנס"י [כנסת ישראל].

2. ופירוש "פקדת ארץ ותשוקקה" הוא שעל ידי המצוות, שהן בחינת מים, מתעוררת אהבה גלויה ב"ארץ", שהיא כנסת ישראל.

והענין כי נגד ד' יסודות אש רוח מים עפר הם ד' שמות ובחי' שם ב"ן [שם ב"ן] זהו בחי' ארץ ועפר. העניין הוא שכנגד ארבעת היסודות — אש, רוח, מים [ו] עפר — יש ארבעה שמות, ובחינת שם ב"ן היא בחינת "ארץ" ועפר.

ובחי' מים הוא בחי' מ"ה [שם מ"ה] כמ"ש בפתח אליהו שם מ"ה [שם מ"ה] כו' כמיא דאשקי לאילנא כו' וזהו ארץ לא שבעה מים דהיינו יחוד מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן]. ובחינת מים היא בחינת מ"ה, כמו שכתוב ב"פתח אליהו": "שם מ"ה" וכו', "כמיא דאשקי לאילנא" וכו'. וזהו "ארץ לא שבעה מים", כלומר, יחוד מ"ה וב"ן.

4

והנה ידוע דמ"ה [דשם מ"ה] הוא המברר ב"ן [שם ב"ן] כי בחכמה אתברירו. והענין יובן בתורה ומצות דאורייתא מחכמה נפקת

ידוע שמ"ה הוא המברר את ב"ן, שכן "בחכמה מתבררים". העניין יובן מתוך התורה והמצוות, שהרי "התורה יוצאת מחכמה".

והנה כל התורה הוא הוראה והבדלה בין טמא לטהור כשר או פסול שהוא ענין הבירור.

כל התורה היא הוראה והבחנה בין טמא לטהור, בין כשר לפסול, וזהו ענין הבירור.

אך כשר ופסול וחייב וזכאי כו' נמשך מהמדות חו"ג [חסד וגבורה] והיינו שהחכמה מתלבשת להיות מוחין לז"א ועי"ז הוא הבירור וזהו ענין שם מ"ה [שם מ"ה] שהוא בז"א

אולם כשר ופסול, חייב וזכאי וכדומה נובעים מהמדות חסד וגבורה. כלומר, חכמה מתלבשת ונעשית מוחין לז"א, ובאמצעות זאת נעשה הבירור. זהו ענינו של שם מ"ה, הנמצא בז"א,

אך שהוא בהתלבשות החכמה בז"א כי חכמה כח מ"ה [מה] (ועיין בזהר בלק דקצ"א ע"ב ע"פ מה שמו כו').

אלא שהדבר נעשה באמצעות התלבשות חכמה בז"א, שכן חכמה היא כוח מ"ה (ועיין בזהר, בלק, דף קצ"א ע"ב, על הפסוק "מה שמו" וכדומה).

ומה שנק' המצות מים כי הם מבחי' ה' חסדים כי רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הם מבחי' ט"ס [ט' ספירות] דז"א טפ"ט [ט' פעמים ט'] הוא פ"א כו' עד ה' חסדים המגדילים כמ"א דאשקי לאילנא.

המצוות נקראות "מים" מפני שהן מבחינת חמשת החסדים. שהרי רמ"ח מצוות עשה הן מבחינת תשע הספירות של ז"א: תשע כפול תשע הן שמונים ואחת, וכן הלאה, עד חמשת החסדים המגדילים, "כמים המשקים את האילן".

אך הגם דאורייתא מחכמה נפקת היינו שמשם נפקת בבחי' גילוי אבל שרשה הוא מבחי' כתר שתרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם תר"ך עמודי אור וכתר הוא רצון העליון רעוא דכל רעיון.

אולם אף ש"התורה יוצאת מחכמה", הכוונה היא שהיא יוצאת משם באופן של גילוי; אך שורשה הוא בבחינת כתר. תרי"ג מצוות התורה, יחד עם שבע מצוות דרבנן, הן תר"ך עמודי אור, וכתר הוא הרצון העליון, "רצון כל הרצונות" (רעוא דכל רעיון).

5 וזהו ענין נה"י [נצח הוד יסוד] דא"א שמתלבשים בז"א כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] סוף שט"ו שז"א מלביש לנה"י [לנצח הוד יסוד] דא"א דהיינו המשכת רעוא דכל רעיון המתלבש בהמצות שהן בט"ס [בט' ספירות] דז"א כנ"ל.

וזהו ענינם של נצח, הוד ויסוד של אריך אנפין, שמתלבשים בז"א, כפי שכתוב בעץ חיים, בסוף שער ט"ו, שז"א מלביש את נצח, הוד ויסוד של אריך אנפין. כלומר, המשכת "רצון כל הרצונות", המתלבש במצוות, הנמצאות בתשע הספירות של ז"א, כפי שהוזכר לעיל.

וזהו שע"י שפקדת ארץ במעשה המצות ע"י ותשוקה כי לפי שהמצות הם מבחי' רעוא דכל רעיון ע"כ עושין התשוקה והרצון בכנס"י [בכנסת ישראל] כו'.

וזהו פירוש "פקדת ארץ" — באמצעות קיום המצוות, ועל ידי כך "ותשוקה". מכיוון שהמצוות הן מבחינת "רצון כל הרצונות", הן מעוררות תשוקה ורצון בכנסת ישראל וכו'.

6 וגם כח הבירור ע"י שם מ"ה [שם מ"ה] נמשך מהארת המצחא שהוא רעוא דכל רעיון כמ"ש במ"א בביאור ע"פ את קרבני לחמי.

גם כוח הבירור באמצעות שם מ"ה נמשך מהארת המצחא, שהיא "רעוא דכל רעיון" — רצון כל הרצונות, כפי שמוסבר במקום אחר, בביאור על "את קרבני לחמי".

וביאור ענין ארץ שהיא כנס"י [כנסת ישראל] לא שבעה מים שהם המצות וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] והוי רץ למצוה קלה כו' לפי שתמיד צריכה להמשכה זו שע"י המצות שהם יעשו בה התשוקה והרצון עליון.

וביאור הענין שה"ארץ", שהיא כנסת ישראל, "לא שבעה מים", והמים הם המצוות, כדברי חז"ל: "והוי רץ למצוה קלה" וכו' — הוא שהיא זקוקה תמיד להמשכה זו שעל ידי המצוות, שכן הן יוצרות בה את הכיסופים ואת הרצון העליון.

והטעם הוא לפי שהמלי דאצי" מקור נש"י [נשמות ישראל] היא תמיד בבחי' עליות וירידות שבלילה יורדת לבי"ע.

הטעם לכך הוא שמלכות דאצילות, מקור נשמות ישראל, נתונה תמיד בעליות וירידות: בלילה היא יורדת לבריאה, יצירה ועשיה,

וכמ"ש ותקם בעוד לילה ותתן טרף כו' ובתפלת שחרית היא עולה באצילות (וכמ"ש מזה במ"א ע"פ באתי לגני).

כמו שכתוב: "ותקם בעוד לילה ותתן טרף" וכו'; ובתפילת שחרית היא עולה לאצילות, כפי שמוסבר על כך במקום אחר, בביאור על "באתי לגני".

וזהו ענין לכי ומעטי את עצמך שמסתרת בבי"ע וכמו שבהלבנה יש שינויים שמתמעט אורה בסוף כל חודש וחוזרת ומתגדלת מר"ח [מראש חודש] עד אמצע החודש כו' כך הוא ג"כ למעלה בבחי' מל'.
וזהו ענין "לכי ומעטי את עצמך": היא נסתרת בבריאה, יצירה ועשיה. וכשם שהלבנה משתנה — אורה מתמעט בסוף כל חודש, ושוב הולך ומתרכה מראש חודש ועד אמצע החודש כו' — כך גם למעלה, בבחינת מלכות.

וע"ז נאמר למען יזמרח כבוד ולא ידום כו' ואני תפלה לעלות מבי"ע לאצילות (וכמ"ש ע"פ וארשתך לי בענין נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה').

ועל כך נאמר: "למען יזמרח כבוד ולא ידום" וכו', וכן "ואני תפילה" — כדי לעלות מבריאה, יצירה ועשיה לאצילות; כפי שמתבאר בביאור על "וארשתך ליי", בענין "נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה'".

אך עכ"ז [עם כל זה] מחמת גודל הירידה וההתלבשות לברר ק"נ [קליפת נוגה] דבי"ע אין בה כח כ"כ [כל כך] מעצמה לבד לעלות מצד שעדיין לא נבררו הברורים דב"ן [דשם ב"ן] בשלימות והם מחשיכים קצת

אף על פי כן, מחמת הירידה הגדולה וההתלבשות לצורך ברור קליפת נוגה שבבריאה, יצירה ועשיה, אין לה די כוח מצד עצמה לעלות, משום שבירורי ב"ן עדיין לא הושלמו, והם מחשיכים במידת מה;

ולכן צריכה עזר וכח מלמעלה משם מ"ה [שם מ"ה] שתוכל לעלות (וזהו ענין לכה דודי לקראת כלה כו') ולכן היא זקוקה לעזרה ולכוח מלמעלה, משם מ"ה, כדי שתוכל לעלות; וזהו ענין "לכה דודי לקראת כלה" וכו'.

ויותר יובן זה למטה שלכך א"א לנשיי [לנשמות ישראל] להתעוררות בהעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] מעצמו וצ"ל פקדת ארץ ותשוקקה.

והדבר יובן ביתר בהירות מלמטה: משום כך נשמות ישראל אינן יכולות להתעורר מעצמן ולהעלות מ"ן נוקבין (מים נקביים), ונאמר "פקדת ארץ ותשוקקה".

והוא משום שהאדם ניזון ממאכלים גשמיים שמק"נ [שמקליפת נוגה] ואף שהאדם באכילתו מברר אותן עכ"ז [עם כל זה] אין הבירור בשלימות גמור עדיין ובהכרח נשאר מעט מטומאת ק"נ [קליפת נוגה] [וע' בתניא פ"ח [פרק ח']]

הסיבה לכך היא שהאדם ניזון ממאכלים גשמיים שמקורם בקליפת נוגה. ואף על פי שבאכילתו האדם מברר אותם, הבירור עדיין אינו שלם לגמרי, ובהכרח נשאר מעט מטומאת קליפת נוגה [ראו גם תניא, פרק ח];

ולכך המאכל מגשם את האדם האוכלו שמוריד את נפשו להמשיך אחר גשמיות העולם, ואפילו הצדיק שמכוין באכילתו רק לשם שמים ואוכל רק לשובע נפשו שהיא השכינה

ולכן המאכל מגשם את האדם האוכל אותו ומוריד את נפשו, כך שהיא נמשכת אחר גשמיות העולם. וגם הצדיק, שבאכילתו מתכוון רק לשם שמים ואוכל רק "לשובע נפשו", שהיא השכינה

(כמ"ש בזהר פ' ויחי דף ר"מ סע"א [סוף עמוד א']) מ"מ כיון שעדיין לא הגיע הזמן שתצא ק"נ [קליפת נוגה] לגמרי מחלאתה וטומאתה ותעלה לקדושה עד עת קץ הימין (כמ"ש בכינונים פל"ז)

(כמו שכתוב בזהר, פרשת ויחי, דף ר"מ ע"א), אף על פי כן, מאחר שעדיין לא הגיע הזמן שבו קליפת נוגה תצא לגמרי מלכלוכה ומטומאתה ותעלה לקדושה, עד קץ הימין (כמו שכתוב בספר של בינונים, פרק לז),

לכן בהכרח שהמאכל מגשם קצת כו'. ותדע דמי לנו גדול ממש רבינו ע"ה [עליו השלום] יודע בשלימות כוונת היחודים עליונים באכילה

לכן המאכל בהכרח מגשם מעט וכו'. וצריך לדעת: מי לנו גדול ממש רבנו עליו השלום, שידע בשלמות את הכוונות של היחודים העליונים שבאכילה?

ולכן נאמר ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים דהיינו שלפי שהיה משה עמהם נקי אכילתם לפני האלהים

ולכן נאמר: "ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים". כלומר, מכיוון שמשה היה איתם, אכילתם נקראת [אכילה] "לפני האלהים"

(וכדאיתא בגמרא סוף מסכת ברכות). ועכ"ז [ועם כל זה] כשעלה לקבל התורה נאמר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל.

(כפי שמוכח בגמרא, בסוף מסכת ברכות). ואף על פי כן, כשעלה לקבל את התורה נאמר: "ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל".

והיינו מטעם הנ"ל שמצד חומריות המאכל וגסותו מק"נ [מקליפת נוגה] בהכרח שיהיה מסתיר ומגשם קצת כיון שלא הגיע זמן שתתברר ק"נ [קליפת נוגה] לגמרי כנ"ל וגדולה מזו שאפילו הזמן שמלאכי השרת ניזונים בו לא אכל.

וזהו מטעם האמור לעיל: מפני החומריות והגסות של המאכל, שמקורו בקליפת נוגה, הוא בהכרח מסתיר ומגשם מעט, כיוון שעדיין לא הגיע הזמן שקליפת נוגה תתברר לגמרי, כנזכר לעיל. ויתרה מזו: אפילו מן, שמלאכי השרת ניזונים ממנו, הוא לא אכל.

7 והיינו משום שהגם ששרש הזמן גבוה מאד אך כשצ"ל יורד ונמשך למטה בבייע נמשך דרך חיצונית הכלים והלבושים דבייע אשר שם יש תערובות מעה"ד [מעץ הדעת] טו"ר [טוב ורע].

הסיבה לכך היא שאף ששרש הזמן גבוה מאוד, כשהוא צריך לרדת ולהימשך למטה, אל בריאה, יצירה ועשיה, הוא נמשך דרך החיצוניות של הכלים והלבושים של בריאה, יצירה ועשיה, ושם יש תערובת של עץ הדעת טוב ורע.

ולגבי קבלת התורה היה גם זה מגשם כו' ולכן עם היות שמצד משה עצמו לא היה שום מניעה שיהיה הבירור על ידו בשלימות כדבעי. מאחר שהוא בחינת מ"ה [מה] כמ"ש ונחנו מ"ה [מה].

וביחס לקבלת התורה, גם הדבר הזה היה מגשם כו'. לכן, אף שמצד משה עצמו לא היה שום מניעה שהבירור ייעשה על ידו בשלמות, כפי שראוי, שכן הוא בחינת מ"ה, כמו שכתוב: "ונחנו מ"ה",

אך הזמן גרמא שבהכרח המאכל שמק"נ [שמקליפת נוגה] א"א שיתברר כל כך עד שלא יסתיר לגמרי עד עת קץ הימין שאז דייקא תצא ק"נ [קליפת נוגה] מטומאתה וחלאתה לגמרי ותעלה לקדושה להיות מרכבה לה'.

אלא שהזמן גרם לכך: בהכרח, המאכל שמקליפת נוגה אינו יכול להתברר עד כדי כך שלא יסתיר כלל, עד קץ הימין; דווקא אז תצא קליפת נוגה לגמרי מטומאתה ומלכלוכה ותעלה לקדושה, להיות מרכבה לה'.

(ועמ"ש מענין זה בפ' יתרו ע"פ וכל העם רואים כו' ועמ"ש ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות בענין פרישות מביאה לידי קדושה).

(וראו מה שנכתב בעניין זה בפרשת יתרו, על הפסוק "וכל העם רואים" כו'; וראו מה שנכתב על הפסוק "וידבר משה אל ראשי המטות", בעניין "פרישות מביאה לידי קדושה").

ומכ"ז [ומכל זה] יובן קצת למעלה בענין ירידת המלי' בבי"ע לברר ק"נ [קליפת נוגה] דכיון שעדיין א"א להיות הבירור לגמרי לתכליתו.

ומכל זה אפשר להבין מעט למעלה, בעניין ירידת מלכות לבריאה, יצירה ועשיה כדי לברר את קליפת נוגה: מאחר שעדיין אי אפשר שהבירור יושלם ויגיע לתכליתו,

הנה הם המונעים ומעכבים עליית המלי' וצריך שיבוא לה העזר והסיוע מלמעלה תמיד ולכן ארץ לא שבעה מים שהוא בחי' פקדת הארץ ותשוקקה כו'

הרי הם המונעים ומעכבים את עליית מלכות, והיא זקוקה תמיד לעזרה ולסיוע מלמעלה. לכן "ארץ לא שבעה מים" — בחינת "פקדת הארץ ותשוקקה" כו',

ע"י פלג אלקים מלא מים שע"י דייקא תוכל לעלות [וז"ש [וזהו שכתוב] תלמיה רוח כו' כי בחינה זו נק' יורה כמ"ש בגמרא פ"ק [פרק קמא] דתענית ד"ו בענין יורה ומלקוש שיורה הוא ללחלח הארץ

באמצעות "פלג אלקים מלא מים", שרק באמצעותו תוכל לעלות. [וזהו שכתוב "תלמיה רוח" כו', כי בחינה זו נקראת "יורה", כמו שכתוב בגמרא, בפרק הראשון של תענית, דף ו, בעניין היורה והמלקוש: היורה נועד ללחלח את הארץ

(וע' ברע"מ [ברעיא מהימנא] משפט ים קט"ו א'). ובלקוטי הש"ס [הששה סדרים] מהאר"י [מהאלקי רבי יצחק] ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] במסכת תענית פ"י פסוק פקדת ארץ].

(וראו ברעיא מהימנא, משפטים, קט"ו א'). ובלקוטי הש"ס של האר"י ז"ל, במסכת תענית, מפרש את הפסוק "פקדת הארץ".

וכמ"כ [וכמו כן] בחי' זו באדם ארץ לא שבעה מים שע"י המצות הנמשלים למים וכמ"ש זורע צדקות וכתוב אשריכם זורעי על כל מים.

וכך גם בחינה זו באדם: "הארץ אינה שבעה מים". דווקא באמצעות המצוות, שנמשלות למים, כמו שכתוב: "זורע צדקות", וכן כתוב: "אשריכם זורעי על כל מים",

ע"י דייקא נמשך הרצון והתשוקה בנפש להיות בבחי' ארץ ורצוא כו' ותמיד צ"ל המשכה זו כי הגם שהתפלל היום בכוונה עכ"ז [עם כל זה] מאחר שאח"כ אוכל ושותה ושאר גשמיות.

דווקא באמצעותן נמשכים אל הנפש הרצון והתשוקה, והיא נעשית בבחינת "ארץ" ו"רצוא" וכו'. המשכה זו צריכה להתרחש תמיד, כי אף על פי שהתפלל היום בכוונה, הרי לאחר מכן הוא אוכל ושותה ועוסק בדברים גשמיים אחרים,

ע"כ צריך תמיד לסיוע מלמעלה לעורר התגלות הרצון והיינו ע"י קיום המצות ששרשם מבחי' רעוא דכל רעיון כו':

ולכן הוא זקוק תמיד לסיוע מלמעלה, כדי לעורר את התגלות הרצון. הדבר נעשה באמצעות קיום המצוות, ששורשן בבחינת "רעוא דכל רעיון" וכו'.

8 ג והנה כ"ז [כל זה] הוא עכשיו שצ"ל פקדת הארץ שבחי' מים של המצות מבחי' שם מ"ה [שם מ"ה] גדלה מעלתם מבחי' ארץ שם ב"ן [שם ב"ן] כו' וזהו ג"כ ענין מיעוט הירח כנ"ל

3. כל האמור עד כאן מתייחס לזמן הזה, שבו צריך להיות "פקדת הארץ": בחינת המים של המצוות, שמקורה בשם מ"ה, עולה במעלתה על בחינת הארץ, שם ב"ן וכו'. וזהו גם ענין מיעוט הירח, כפי שהוזכר לעיל.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] כתיב והיה אור הלבנה כאור החמה שיהי' [שיהיה] זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] שוין בקומתן והוא מ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער מיעוט הירח ספ"א [סוף פרק א'] שתקבל אורותיה מאימא עצמה שלא ע"י ז"א דמיון או"א [אבא ואימא] כו'

אבל לעתיד לבוא נאמר: "והיה אור הלבנה כאור החמה" — ז"א ונוקבא יהיו שווים בקומתם. וזהו מה שכתוב בעץ חיים, שער מיעוט הירח, בסוף פרק א': שהיא תקבל את אורותיה מאימא עצמה, ולא באמצעות ז"א, בדומה לאבא ואמא וכו';

דהיינו שזו"נ [שזעיר אנפין ונוקבא] יקבלו שניהם השפע מחכמה עילאה בהשואה א' (ועמ"ש מזה בד"ה מהרה ישמע כו' משמח חתן עם הכלה).

כלומר, ז"א ונוקבא יקבלו שניהם את השפע מחכמה עילאה בשווה (ועיינו במה שנכתב על כך במאמר המתחיל "מהרה ישמע" וכו', "משמח חתן עם הכלה").

ופי' הענין הוא דהנה שם ב"ן [שם ב"ן] הוא בחי' מלי' דאצילות שהיא בחי' דבור העליון כמ"ש באשר דבר מלך שלטון כמו עד"מ במלך בשר ודם שהמלך מנהיג מלכותו בדבורו.

ביאור הענין הוא כך: שם ב"ן הוא בחינת מלכות דאצילות, שהיא בחינת הדיבור העליון, ככתוב: "באשר דבר מלך שלטון". דרך משל, מלך בשר ודם מנהיג את מלכותו בדיבורו.

וכך עד"מ למעלה נק' בחי' מלכות בשם דבור ועמ"ש מזה באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה להבין אמרי בינה. וכך, דרך משל, למעלה נקראת בחינת מלכות בשם "דיבור". ועיינו במה שנכתב על כך באגרת הקודש, במאמר המתחיל "להבין אמרי בינה".

והנה שרש הדבור הוא מהחכמה ונקרא אבא יסד ברתא. בחכמה יסד ארץ (כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ע"פ ויעש דוד שם).

שורש הדיבור הוא בחכמה, ועל כך נאמר "אבא יסד ברתא"; "בחכמה יסד ארץ" (כפי שנכתב באגרת הקודש על הפסוק "ויעש דוד שם").

אך הארת חכמה הנמשכת ומתלבשת באותיות הדבור הנמשכים ומתגלים בבי"ע הוא רק הארה מצומצמת וזהו מיעוט הירח שמתלבשת המלי' באותיות הדבור המתגלים לחוץ כו'

אולם הארת החכמה הנמשכת ומתלבשת באותיות הדיבור, הנמשכות ומתגלה בבריאה, ביצירה ובעשיה, היא הארה מצומצמת בלבד. וזהו מיעוט הירח: מלכות מתלבשת באותיות הדיבור המתגלות כלפי חוץ וכו'.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] שיהיו שוין בקומתן היינו שבחי' מקור הדבור היא בחי' מלי' דאצילות תתעלה למעלה לקבל השפע דחכמה עילאה כמו שמקבלים המדות מהחכמה שזהו בחי' התכללות ועליות הדבור בחכמה.

אבל לעתיד לבוא, כאשר יהיו שווים בקומתם, בחינת מקור הדיבור — שהיא בחינת מלכות דאצילות — תתרומם ותקבל את השפע מחכמה עילאה, כשם שהמדות מקבלות מן החכמה. זוהי בחינת התכללות הדיבור בחכמה ועלייתו לתוכה.

והוא ע"ד מ"ש במשה רבינו ע"ה [עליו השלום] כי כבד פה וכבד לשון אנכי. דהיינו מפני שהיה מבחי' ע

עצמיות חכמה עילאה לא היה יכול כח הדבור

הדבר דומה למה שנאמר על משה רבנו עליו השלום: "כי כבד פה וכבד לשון אנכי". כלומר, מפני שהיה מבחינת עצמות החכמה העליונה, כוח הדיבור

שלו לירד ולהתלבש בחיצוניות כ"כ [כל כך] כ"א היה כח הדבור נכלל ומתעלה בעצמיות חכמה כו'. כך עד"מ למעלה הוא עליית הנוק' [הנוקבא] דבור העליון לקבל מחו"ב [מחכמה ובינה] עצמן.

שלו לא היה יכול לרדת ולהתלבש כל כך בחיצוניות; אלא כוח הדיבור נכלל ונתעלה בעצמות החכמה וכו'. כך, בדרך משל, למעלה יש עלייה של נוקבא, הדיבור העליון, כדי לקבל מחכמה ובינה עצמן.

אך לפעמים יש בחינה כזו שהוא להפך וחסרון גדול דהיינו מה שעל זמן חורבן בית המקדש נאמר נאלמתי דומיה כו'

אבל לפעמים יש מצב הפוך, והוא חסרון גדול. זהו מה שנאמר על זמן חורבן בית המקדש: "נאלמתי דומיה" וכו'.

וזהו לגריעותא והיינו שאי אפשר להיות גילוי הדבור מחמת ההסתר של הקליפות כרחל לפני גוזזיה נאלמה (וכמ"ש מזה במ"א ע"פ והיה אור הלבנה כו').

וזהו לרעה: גילוי הדיבור אינו אפשרי בגלל ההסתר של הקליפות — "כרחל לפני גוזזיה נאלמה" (כפי שמוסבר על כך במקום אחר, על הפסוק "והיה אור הלבנה" וכו').

אבל בחי' כבד פה דמשה הוא להפך ממש שמצד התגלות הח"ע [החכמה עילאה] לא יוכל לדבר וזהו ענין עליית הדבור כו'

אבל בחינת "כבד פה" של משה היא ממש ההפך: בגלל גילוי החכמה העליונה הוא לא יכול היה לדבר. וזהו ענין עליית הדיבור וכו'.

(וזהו ענין יונת אלם דלשבח קאמר וכענין מלה בסלע משתוקא בתרין. והנה עכ"ז [עם כל זה] אינו מובן דמ"מ לפ"ז [לפי זה] אין כאן דבור כלל ואיך נקי עליית המלי' שהוא עליית הדבור. ואפ"ל [ואפשר לומר] עפמ"ש [על פי מה שכתוב] באגה"ק [באגרת הקודש] ע"פ ויעש דוד.

(וזהו ענין "יונת אלם", שנאמר לשבח, בדומה לאמרה: "מלה בסלע, משתוקא בתרין". ואף על פי כן, הדבר אינו מובן: הרי לפי זה אין כאן דיבור כלל, ואם כן כיצד היא נקראת עליית המלכות, שהיא עליית הדיבור? ויש לומר על פי מה שכתוב באגרת הקודש על הפסוק "ויעש דוד",

שהאותיות הן בבחינת חומר וצורה הנק' פנימית וחיצונית כו' ועיקר בחי' המלי' שנק' דבור היינו פנימית הדבור והוא המאיר בעולמות עליונים רק בעשייה נמשך ע"י התלבשות בחיצונית הדבור שהוא חומר וגוף האותיות.

שהאותיות הן בבחינת חומר וצורה, הנקראים פנימיות וחיצוניות וכו'; ועיקר בחינת המלכות, הנקראת דיבור, הוא פנימיות הדיבור, והיא המאירה בעולמות העליונים. רק בעשייה היא נמשכת כשהיא מתלבשת בחיצוניות הדיבור, שהיא החומר והגוף של האותיות,

כמו עד"מ באדם הדבור היוצא לחוץ. ולעתיד שיהי' [שיהיה] עליות העולמות לא יצטרך להיות ההתלבשות בחומר וחיצוניות כו' וזהו עליית הדבור, גם כמו שתי רוחות מספרות זו עם זו הרי הסיפור והדבור שלהם דק

כמו, בדרך משל, באדם, כשהדיבור יוצא החוצה. ולעתיד, כשיתרחשו עליות העולמות, לא יהיה צורך בהתלבשות בחומר ובחיצוניות וכו', וזהו עליית הדיבור. וכן, כששתי רוחות משוחחות זו עם זו, השיחה והדיבור שלהן עדינים

כמו מחשבה שלנו, ועד"ז יובן ענין עליית הדבור. ועמ"ש בפ' נח בביאור ע"פ מים רבים בפ' ביום שידובר בה שהדיבור אינו בפ"ע [בפני עצמו] רק בה שאינו נמשך למטה כו' ע"ש וזהו כענין מ"ש כאן.

כמו המחשבה שלנו; ובאותו אופן יובן ענין עליית הדיבור. וראו מה שנכתב בפרשת נח, בביאור על "מים רבים", בפירוש "ביום שידובר בה": שהדיבור אינו בפני עצמו, אלא "בה" — בתוכה, ולכן אינו נמשך למטה וכו'; ראו שם. וזה דומה לענין שנכתב כאן.

ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי בענין שם מ"ב דאנא בכח גדולת ז' פעמים ו' וזהו ג"כ ע"ד שבשבת הוא עליית הדבור. ועיין בזהר תרומה דקל"ז ע"א בפ' אין אמר ואין דברים כשאר אמירן דעלמא כו'

וראו מה שנכתב בביאור על "אלה מסעיי", בענין שם מ"ב שכ"אנא בכוח גדולת" — שבע פעמים שש; וגם זה קשור לעליית הדיבור בשבת. ועיינו בזוהר, תרומה, דף קל"ז ע"א, בפירוש "אין אמר ואין דברים" כמו שאר האמירות שבעולם וכו',

אלא הם כח"י בלי נשמע קולם ואעפ"כ [ואף על פי כן] בכל הארץ יצא קום ע"ש היטב וכזהר בראשית ד"ג ע"ב ועד"ז איתא בפ' הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' ואתחנן דר"ס ע"ב גבי רב לך בענין וישמע את הקול מדבר אליו כו'

אלא הם בחינת "בלי נשמע קולם", ואף על פי כן "בכל הארץ יצא קום"; עיינו שם היטב, וכן בזוהר, בראשית, דף נ' ע"ב. ובאותו ענין מובא בפירוש הרמ"ז על הזוהר, פרשת ואתחנן, דף ר"ס ע"ב, על "רב לך", בענין "וישמע את הקול מדבר אליו" וכו':

שלא ע"י כלי הדבור רק בפנימיות כו' הוא שרש הדבור בפנימיותו כו' ע"ש ואפשר דהיינו פרצוף הפנימי דמלכות) (וכמ"ש מזה במ"א בביאור מאמר הזהר ר"פ בראשית כשושנה כו' כן רעיתי כו').

לא באמצעות כלי הדיבור, אלא בפנימיות וכו'; זהו שורש הדיבור בפנימיותו וכו'; ראו שם. ואפשר שהכוונה לפרצוף הפנימי של מלכות. (וכפי שהוסבר על כך במקום אחר, בביאור מאמר הזהר בתחילת פרשת בראשית: "כשושנה" וכו', "כן רעיתי" וכו').

ובמ"א נתבאר באופן אחר שעתה הדבור אינו מקבל הארת ח"ע [חכמה עילאה] אלא ע"י המדות עליונות אבל לעתיד יקבל הדבור מח"ע [מחכמה עילאה] עצמה שלא ע"י המדות כו'

ובמקום אחר הוסבר הדבר בדרך אחרת: כיום הדיבור מקבל את הארת חכמה עילאה רק באמצעות המדות העליונות, אך לעתיד לבוא הדיבור יקבל מחכמה עילאה עצמה, בלי המדות וכו'.

ועמ"ש מזה ע"פ והיה מדי חדש בחדשו ועמ"ש במ"א ע"פ שמח תשמח רעים האהובים כפי ע"כ יעזוב איש את אביו ואת אמו כו'

וראו מה שנכתב על כך על "והיה מדי חודש בחדשו", וכן מה שנכתב במקום אחר על "שמח תשמח רעים האהובים", בפירוש "על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו" וכו',

אך ע"י השמחה כו' ע"ש אך מ"מ כשהדבור עצמו מקבל מחו"ב [מחכמה ובינה] עצמן זהו בחינה גבוה יותר. אלא שעל ידי השמחה וכו'; ראו שם. אך אף על פי כן, כשהדיבור עצמו מקבל מחכמה ובינה עצמן, זו בחינה גבוהה יותר.

10 ובמ"א נתבאר עוד כפי אז נדברו יראי ה' דפי' נדברו הוא הדבור אשר בא ממילא ומאליו והיינו בחינת דברי אשר שמתו בפיו רק שתען לשוני אמרתך

ובמקום אחר מוסבר עוד פירוש הפסוק "אז נדברו יראי ה'": "נדברו" פירושו דיבור שבא מאליו ומעצמו; זו הבחינה של "ודברי אשר שמתו בפיו", אלא ש"תען לשוני אמרתך".

והיינו ע"י בחי' הביטול בעסק התורה וכמ"ש המגיד להב"י [להבית יוסף] אני המשנה המדברת בפיו וע"ד שכינה מדברת מתוך גרונו של משה.

וזהו באמצעות בחינת הביטול בלימוד התורה, וכפי שאמר המגיד לבית יוסף: "אני המשנה המדברת בפיו", וכעין "שכינה מדברת מתוך גרונו של משה".

11 ועדיין י"ל [יש לומר] ג"כ פי' וענין ביום שידובר בה שזהו בחי' אז נדברו כו'. וזהו ענין לרוקע הארץ על

המים שבחי' שם כ"ן [שם כ"ן] שנקרא ארץ לא יצטרך לקבל משם מ"ה [שם מ"ה] שהוא ז"א הנקי מים כו'

ובדרך זו אפשר להסביר גם את הפירוש והענין של "ביום שידובר בה": זו בחינת "אז נדברו" כו'. וזהו ענין "לרוקע הארץ על המים" — שבחינת שם כ"ן, הנקראת "ארץ", לא תצטרך לקבל משם מ"ה, שהוא ז"א, הנקרא "מים" כו'.

וזהו הנני בורא חדשה בארץ נקבה תסובב גבר ולא תהיה צריכה למים כו' וכמ"ש במ"א:

וזהו "הנני בורא חדשה בארץ נקבה תסובב גבר"; והיא לא תצטרך למים כו', כפי שמוסבר במקום אחר.

12 ד והנה ע"ז נאמר והיה מספר בני [בני ישראל] כחול הים אשר לא ימד ולא יספר. כי הנה בחינת מספר

נופל על דבר שהוא בבחינת התחלקות ופירוד.

4. על כך נאמר: "והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר". שהרי המושג "מספר" שייך לדבר שיש בו חלוקה ופירוד.

והתחלקות זו נמשך מבחי' הגבורות וזהו ענין התחלקות הקול וההבל בכ"ב אותיות הדבור שבה' מוצאות שהוא ע"י ה"ג [חמש גבורות] מנצפ"ך.

חלוקה זו נמשכת בבחינת הגבורות. זהו ענין חלוקת הקול וההבל לעשרים ושתיים אותיות הדיבור, בחמשת מוצאות הפה, הנעשית על ידי חמש הגבורות מנצפ"ך.

ועד"ז גם המצות הם בבחינת מספר לפי שהתורה נמשך בבחינת גבורה מימינו אש דת כו'.

וכך גם המצוות הן בבחינת מספר, מפני שהתורה נמשכת בבחינת גבורה: "מימינו אש דת" כו'.

13 והנה כתיב ולתבונתו אין מספר פי' שעיקר התהוות ההתחלקות המדרגות עד ששייך בחינת מספר זהו

אחר סיום יסוד אימא

והנה נאמר: "ולתבונתו אין מספר". כלומר, החלוקה המהותית של המדרגות, עד כדי כך שמושג המספר שייך בהן, מתחילה לאחר סיום יסוד אימא,

דהיינו למטה מהחזה דז"א ששם החו"ג [החסד וגבורה] מגולים ומתחלקים החסדים לג' קוין עד ששם שרש בחי' מספר ומשם מקבלת המלי' שמתחלת מהחזה ולמטה כו'.

כלומר, למטה מהחזה של ז"א, שם החסדים והגבורות גלויים והחסדים מתחלקים לשלושה קווים, כך ששורש מושג המספר נמצא שם; ומשם מלכות מקבלת, שכן היא מתחילה מהחזה ולמטה כו'.

אבל לתבונתו היינו במקום שהחז"ג [שהחסד וגבורה] מכוסים ביסוד אימא הם בבחי' אחדות והתכללות כל החסדים דג' קוין באחדות א' ממש ביסוד אימא

אבל "תבונתו" היא המקום שבו החסדים והגבורות מכוסים בתוך יסוד אימא: הם במצב של אחדות והתכללות, וכל החסדים שבשלושת הקווים הם ממש אחדות אחת בתוך יסוד אימא;

ולכן הם בבחי' אין מספר למעלה מבחינת ומדרגת המספר דאינו שייך אלא בבחינת התחלקות משא"כ למעלה בעלמא דאתכסיא הם בבחינת אחדות והתכללות וביטול באור א"ס ב"ה שלמעלה מבחינת התחלקות המדרגות וזהו ולתבונתו דייקא אין מספר.

ולכן הם במצב של "אין מספר", למעלה מגדר ומדרגת המספר, השייכים רק למצב של חלוקה; ואילו למעלה, בעלמא דאתכסיא, הם במצב של אחדות, התכללות וביטול באור אין סוף ברוך הוא, שלמעלה מחלוקת המדרגות. וזהו "ולתבונתו" דווקא "אין מספר",

שהוא בחי' סתים שלמעלה מבחינת גליא (ועיין מזה בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] סוף תהלים ע"פ ולתבונתו אין מספר ועיין בזהר ס"פ תרומה דקע"א ע"ב).

שהיא בחינת הנסתר, שלמעלה מבחינת הגלוי (ועיינו בעניין זה בלקוטי תורה של האריז"ל, בסוף תהלים, על הפסוק "ולתבונתו אין מספר"; וכן בזהר, סוף פרשת תרומה, דף קע"א ע"ב).

ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי המתחיל לבאר ענין המסעות בענין לא יחפוץ כסיל בתבונה כו' דשם נתבאר ששם בחי' סתים הוא התגלות עתיק כו'

ועיינו במה שנתבאר בביאור על הפסוק "אלה מסעי", הפותח בביאור ענין המסעות, בעניין "לא יחפוץ כסיל בתבונה" וכו', שם נתבאר שבחינת הנסתר היא התגלות עתיק וכו',

ונקרא עץ החיים ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' במדבר דקי"ז בפ"י והיה מספר כו' דמבואר ממש ע"ד שנתבאר כאן.

והיא נקראת עץ החיים. ועיינו בפירוש הרמ"ז לזהר, פרשת במדבר, דף קי"ז, על פירוש "והיה מספר" וכו', שבו הדברים מבוארים ממש על פי מה שנתבאר כאן.

והנה עכשיו המלי' שהיא הדבור עליון מקבל מבחינת ז"א והיינו מהחזה ולמטה ששם מתחיל בנין הנוק' [הנוקבא]

והנה עכשיו מלכות, שהיא הדיבור העליון, מקבלת מבחינת ז"א, כלומר מהחזה ולמטה, שם מתחילה בניית הנוקבא;

ולכן נקרא מספר בניי [בני ישראל] שמשם הוא שרש בחינת מספר (וגם משם הוא שרש בחינת התהוות הזמן כמ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' בראשית והיינו כי הזמן הוא ג"כ בחינת מספר והתחלקות) ולכן נקרא "מספר בני ישראל", שכן משם שורש בחינת המספר (וגם משם שורש התהוות הזמן, כפי שנכתב בלקוטי תורה, פרשת בראשית; כלומר, משום שגם הזמן הוא בחינת מספר והתחלקות).

אבל לע"ל [לעתידי לבוא] שתתעלה המלי' שהיא הדבור לקבל מבחינת חו"ב [חכמה ובינה] עצמן שהוא בחינת ולתבונתו אין מספר אזי יהיה בחינת והיה מספר בניי [בני ישראל] כו' אשר לא ימד ולא יספר.

אבל לעתידי לבוא, כאשר מלכות, שהיא הדיבור, תתעלה לקבל מחכמת ובינה עצמן, שהיא בחינת "ולתבונתו אין מספר", תהיה בחינת "והיה מספר בני ישראל" וגו', "אשר לא ימד ולא יספר".

דהיינו שגם עלמא דאתגליא שהוא עכשיו בבחינת מספר. יהיה לעתידי במדרגת בחינת סתים ועלמא דאתכסיא אשר הוא בבחינת אין מספר.

כלומר, גם העולם הגלוי, שכעת הוא בבחינת מספר, יהיה לעתידי בדרגת העולם הנסתר והעלום, שהוא בבחינת "אין מספר".

והיינו על ידי התשובה שהיא בחינת בינה ליבא ולתבונתו אין מספר כו' (ולכן עי"ז והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי דהפ"י במקום ממש כי זדונות נעשו כזכיות כנוכר לעיל.

וזהו באמצעות התשובה, שהיא בחינת בינה — הלב, "ולתבונתו אין מספר" וגו'. (ולכן באמצעותה "והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי": הכוונה היא "במקום" ממש, שכן הזדונות נעשו כזכיות, כפי שהוזכר לעיל.)

ומזה יובן ג"כ ענין יום הכפורים שהוא יום הסליחה משום שאז עליית המלי' בבחינת ולתבונתו אין מספר) (כמ"ש בזהר פ' אמור דף ק' ע"ב ודף ק"ב ע"א ובשאר דוכתי)

ומכאן יובן גם עניינו של יום הכיפורים, שהוא יום הסליחה, משום שאז מלכות עולה לבחינת "ולתבונתו אין מספר". (כפי שנכתב בזהר, פרשת אמור, דף ק' ע"ב ודף ק"ב ע"א, ובמקומות נוספים.)

וזהו ביום ההוא יהיה ופ"י בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] שאותיות דשם הוי'. יהיו לעתידי בבחינת יהיה ב"פ [ב' פעמים] י"ה.

וזהו "ביום ההוא יהיה", שפירש בלקוטי תורה: שאותיות שם הוי' יהיו לעתידי בבחינת "יהיה" — פעמיים י"ה.

ור"ל [ורוצה לומר] שמדרגת ו"ה שהם ז"ינ [זעיר אנפין ונוקבא] יהיו לע"ל [לעתיד לבוא] כמו בחי' י"ה שהם או"א [אבא ואימא] וזהו ממש ענין הני"ל דוהיה מספר כו'

כלומר, מדרגת ו"ה, שהן ז"א ונוקבא, יהיו לעתיד כמו בחינת י"ה, שהן אבא ואמא. וזהו ממש העניין שהוזכר לעיל, "והיה מספר" וגו',

אשר לא יספר לפי שעכשיו המלי' שהיא ה' אחרונה דשם הוי' בחי' דבר ה' מקבלת מבחינת ו' שהוא המשכה מיו"ד שבראשו מה שנמשך ויורד מלמעלה למטה ועמ"ש מזה בד"ה ושכתי בשלום

"אשר לא יספר": שכן כעת מלכות, שהיא הה"א האחרונה של שם הוי' ובחינת "דבר ה'", מקבלת מבחינת ו', שהיא המשכה מן היו"ד שבראשה — מה שנמשך ויורד מלמעלה למטה (וראה מה שנכתב על כך בדיבור המתחיל "ושכתי בשלום"),

כמו בחינת מים יורדים מגבוה לנמוך ואינו עצמיות היו"ד ממש כ"א שהולך ומתקצר ונעשה קו דק יותר הרבה מהיו"ד עצמו שבראשו

כמו בחינת המים היורדים ממקום גבוה למקום נמוך; ואין זו עצמות היו"ד ממש, אלא היא הולכת ומצטמצמת ונעשית קו דק, דק הרבה יותר מן היו"ד עצמה שבראשו;

והוא ענין קלישת האור כמ"ש במ"א בענין כפילא וקלישא ומבחינת הוי"ו נמשך לבחינת ה' תתאה וזהו ענין דילול האור, כפי שהוסבר במקום אחר בענין "כפילה וקלישא". ומבחינת הוי"ו נמשכת ההשפעה לבחינת ה"א תתאה.

אבל בחינת י"ה אינו ע"י המשכה אלא כי היו"ד עצמו מתגלה בה' והכל בחינה אחת.

אבל בחינת י"ה אינה באמצעות המשכה, אלא היו"ד עצמה מתגלה בה"א, והכול בחינה אחת.

(ועיין בספר עטרת זקנים בא"ח [באורח חיים] סי' ל"ב גבי כתיבת אות ה' ראשונה דשם ועמ"ש מזה בביאור ע"פ ולא אבה ה' אלקיך)

(ועיינו בספר עטרת זקנים על אורח חיים, סימן ל"ב, בענין כתיבת הה"א הראשונה של השם; ועיינו במה שנכתב על כך בביאור על "ולא אבה ה' אלקיך").

אכן לע"ל [לעתיד לבוא] יתעלה העולם שבחינת עלמא דאתגליא יהיה בבחינות ומדרגות עלמא דאתכסיא ויהיה ז"ינ [זעיר אנפין ונוקבא] המדות והדבור ג"כ בבחינות י"ה שהם או"א [אבא ואימא]

אולם לעתיד לבוא העולם יתעלה, כך שהעולם הגלוי יהיה במדרגותיו של העולם הנסתר; וגם ז"א ונוקבא — המדות והדיבור — יהיו במדרגת י"ה, שהם אבא ואמא.

(ע"ד משנ"ת [מה שנתבאר] בע"ח [בעץ חיים] שער מיעוט הירח ספ"א [סוף פרק א'] כנזכר לעיל). וזהו ג"כ ענין ונקבצו בני יהודה ובניי [ובני ישראל] יחדו.

(בדומה למה שהתבאר בעץ חיים, שער מיעוט הירח, בסוף פרק א, כנזכר לעיל). וזהו גם ענין "ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו":

שיחוי"ת [שיחודא תתאה] יהיה ג"כ במדרגת יחו"ע [יחודא עילאה]. ופי' כי יהודה הוא בבחינת מל' איהי בהוד וישראל לי ראש היינו בחינת ז"א מהחזה ולמעלה שבו מאירין המוחין דאוי"א [דאבא ואימא].

שהיחו"ת תהיה גם היא במדרגת יחו"ע. והפירוש הוא שיהודה הוא בחינת מלכות, "איהי בהוד", וישראל הוא "לי ראש", כלומר בחינת ז"א מן החזה ולמעלה, שבה מאירים המוחין דאבא ואמא.

ולעתיד תהיה ספירת המל' ג"כ במדרגת ז"א אור הלבנה כאור החמה. ועמ"ש ע"פ ויגש אליו יהודה וע"פ יהודה אתה וע"פ כי תשמע בקול כו' לעשות הישר בעיני כו'.

ולעתיד תהיה גם ספירת המלכות במדרגת ז"א: "אור הלבנה כאור החמה". ועיינו במה שנכתב על "ויגש אליו יהודה", על "יהודה אתה", ועל "כי תשמע בקול... לעשות הישר בעיני...".

וזהו ושמנו להם ראש אחד שהוא בחינת תפארת דאימא שיהיה כתר לשניהן בשוה (ועמ"ש בפ' תרומה גבי ענין הכרובים):

וזהו "וימנו להם ראש אחד" — בחינת תפארת של אמא, שתהיה כתר לשניהם במידה שווה (ועיינו במה שנכתב בפרשת תרומה בענין הכרובים).

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/7

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק